

zım olduğu kadar da zaman verilemiyor. Bunun için bölge idare mahkemeleri diyoruz. Bu mahkemelerin tasarısı Adalet Komisyonuna gelmiştir. Biz bir miktarını görüştük, ondan sonra altkomisyona havale ettik, orada görüşülmektedir. Öyle zannediyorum ki, zaman içerisinde bu tasarıya iyi şekil verildiği takdirde, bu bölge mahkemeleri kurulacak ve Danıştayın işleri azalacak, vatandaşların ta Ankara'ya gelmeden bu davalarını takip imkânı sağlanacak ve masraf, külfete girmeleri de önlenmiş olacak. O da inşallah yakında çıkar.

BAŞKAN — 1 dakikanız var Sayın Köylüoğlu.

ALİ AK (İçel) — Farklı kararlardan da bahset.

İSMAİL HAKKI KÖYLÜOĞLU (Devamla) — Zaten demin de, sözümün başında da söyledim, güven meselesi dedim. Güveni de verecek, mahkemede oturan hâkimlerin tutumları, davranışları ve kararlarıdır dedim. Bu kararlarda taraf olmayacak, taraf tutmayacak. Yani mesele netice olarak şu : Davranışlarıyla, kararlarıyla, tutumlarıyla, millete, tarafsız olduğunu, adilane hareket ettiği kanaatini verecek. Bunu vermiyorsa, kabahat kendilerindedir diyorum. Şimdi, halihazırda milletin üzerinde de bu kanaat yoktur. Bunu yerine getireceklerini, bunun için çaba sarfedeceklerini umarım.

ÖMER ÇAKIROĞLU (Trabzon) — Bundan sonra.

İHSAN KABADAYI (Konya) — İnşallah.

İSMAİL HAKKI KÖYLÜOĞLU (Devamla) — Bundan sonra inşallah..

Muhterem arkadaşlar, bu Danıştay Bütçesinin Devletimize, milletimize ve Danıştayın mensuplarına hayırlı ve uğurlu olmasını Allahtan diler, saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Köylüoğlu. Sayın Bakan, buyurun efendim.

DEVLET BAKANI AHMET KARAHAN (Gaziantep) — Sayın Başkan, Millet Meclisinin değerli üyeleri; Danıştay ve onun bütçesi üzerinde görüş ve düşüncelerimizi sunmadan ve eleştirileri cevaplandırmadan önce, 1980 yılı mali bütçesinin Türk ulusuna hayırlı olmasını yürekten dilerim.

Sayın milletvekilleri, muhalefet sözcülerinin görüş ve eleştirilerini dikkatle izledim. İyi hazırlanmışlar, güzel sözcükler kullandılar, düşüncelerinden yararlanmış olduğumu özellikle belirtmek isterim. Danıştay, eski ismiyle Şûrayı Devletin geçmişi, gelişmesi ve bugünkü durumu üzerinde izin verirseniz kısaca durmak ve bu konudaki bilgilerinizi tazelemek istiyorum.

Bilindiği gibi, Osmanlı İmparatorluğu Batılılaşmaya karar verdiği ve Batılılaşma hareketini fiilen uygulamaya başladığı zaman, Batı ülkeleri ve kültürüyle ilişkisini genişletmiştir. Fransız kültürü bu temalarda ağır bastığı için, Devletin ıslahatında tedricen idari rejim kabul edilerek, 26 Şubat 1839 tarihinde Gülhane'de Mustafa Reşit Paşa tarafından Tanzimatı Hayriye Fermanı okunmuş ve bunu takip eden 30 yıla yakın bir süre içerisinde adli yargıyla idari yargı, nihayet birbirinden ayrı kabul edilerek ve birbirinden ayrılarak, 1868 tarihinde Şûrayı Devlet ismi altında ve ilk defa yüksek bir idare mahkemesi olan Danıştayımız kurulabilmiştir.

Şu hale göre, Danıştayımız 112 yıllık bir maziye ve tecrübeye sahip, tarihi bir adalet müessesemizdir. Türk İdare Hukukunun gelişmesinde, uygulamada kararlılık sağlanmasında birinci derecede rol oynamıştır. 27 Mayıs 1960 Devrimi ve halkoyuna sunulmuş kabul ve yürürlüğe konulmuş bulunan 1961 Anayasasının getirmiş bulunduğu ilkelerden sonra Türk Danıştayını, Anayasanın kendisine yüklediği görevler ve hukuk devleti olmanın tabii icabı, devlet organları içinde, anayasal organlar içinde çok önemli bir yer işgal etmiş ve bu oranda da, kanaatimizce büyük sorumluluk yüklenmiştir.

Şunu açıkça belirtmek isterim ki, yurdumuzda İdare Hukuku ilkelerinin idare, işlem, karar ve tasarruflarının - buna hükümet tasarrufları da dahil - teessüs etmesinde ve yerleşmesinde Danıştayımızın içtihatları etkin bir rol oynamıştır.

Değerli milletvekilleri, Danıştayın kuruluş tarihi ve birkaç cümle ile önemi üzerinde durduktan sonra, Danıştayımızın bugünkü durumundan söz etmek isterim.

Danıştay, Anayasamızın 140 ncı maddesinde yer almıştır. Bugünkü esprisi içinde, kanunların, başka idari yargı mercilerine bırakmadığı konularda ilk derece ve genel olarak ise üst derece mahkemesi görevi yapan anayasal bir kuruluşumuzdur.

Danıştayın vazifesini, görevi içerisine giren konuları itibariyle idari uyumsuzluklara bakmak ve çözümlenmek, Bakanlar Kurulu tarafından kendisine gönderilen kanun ve tüzük tasarıları hakkında düşüncelerini bildirmek ve incelemek; imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerini incelemek ve kanunla gösterilen diğer işleri yapmak olarak özetleyebiliriz.

Yüksek Mahkeme, Anayasa ile kendisine verilmiş olan bu görevlerini; 11'i idari davalara, 3'ü idari işlere bakan 14 daireyle; Dava Daireleri Kurulu, Danış-